No. 2085 Zaterdag 22 December 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

❧

Kerstmis.

Welk groot onderscheid bij de verschijning van den eersten mensch ons aller stamvader: en bij de verschijning van onzen Heer Jezus Christus, die zich zoo vaak noemde: „den Zoon des menschen"!

Voor den eersten mensch wordt alles nauwkeurig geregeld. God „zag dat het goed was": „'t was zeer goed", al wat Hij gemaakt had, staat er geschreven.

Maar bij het verschijnen van Gods eigen Zoon? Niets schijnt er geregeld. Ja, wat kon geregeld zijn door de goede zorgen van Maria en Jozef, wordt voor een groot deel door 't keizerlijk bevel als met één slag in duigen geslagen.

Dáár in het „Paradijs van geneugte" een Eden met „allerlei geboomte schoon voor 't gezicht." Maar hier, te Bethlehem? Een onfrissche, ellendige stalgrot.

In volle mannelijke kracht stond daar de eerste mensch, nadat Jahve „blies in zijn aangezicht den adem des levens". Maar „de Zoon des menschen" blijkt bij zijn verschijning een arm, zwak, hulpeloos kindeke. „Ge zult een wicht vinden, in doeken gewikkeld en in eene kribbe gelegen", aldus de engel.

In het paradijs waren de dieren aan Adam onderworpen. God voerde ze „voor Adam: en Adam noemde bij hunne namen alle dieren en alle vogelen des hemels". Maar te Bethlehem? O, daar waren in die stalgrot waarschijnlijk ook dieren, maar begrijpelijkerwijze wel niet tot geneugte van Hem, die Heer en Meester is van „alles, ook van alle dieren en alle vogelen des hemels."

* * *

Maar nù de keerzijde.

In 't paradijs een man en eene vrouw, die verderf brachten over de wereld: in 't stalletje van Bethlehem een man en eene vrouw, die 't menschelijk geslacht ten zegen zijn.

In het paradijs de stem der leugen van den duivel: „gij zult den goden gelijk zijn": te Bethlehem de stem der waarheid, toen Gods gezanten het uitjubelden: „vrede den menschen van goeden wil".

In 't Paradijs, door ongehoorzaamheid tegen Jahvé's streng gebod, oneer aan God: in Bethlehem door de gehoorzaamheid van „den Zoon des menschen": eere aan God in den hooge", „Gehoorzaam tot den dood, ja tot den dood des kruises."

In 't paradijs de gestrenge wet tot de moeder van 't menschelijk geslacht: „in smarten zult gij baren": hier in 't stalletje de nieuwe Eva, barend zonder smart, zelfs zonder schending harer maagdelijkheid.

„Zie, Adam is als een van Ons geworden", klinkt het spottend uit Jahve's mond in 't aardsch paradijs: maar van Bethlehem getuigt in 't Evangelie de H. Geest: Et Verbum caro factum est „en het Woord is vleesch geworden." Gods Zoon werd uit liefde tot ons „Zoon des menschen", zoodat wij mogen zeggen: zie, Hij is als een van ons geworden.

Om 't verzet der eerste ouders werd 't aardsch paradijs voor den mensch voortaan ontoegankelijk. Zelfs „plaatste God voor den ingang van het paradijs van geneugte Cherubijnen met vlammend en zwaaiend zwaard;" maar door Jesus' heiligen levenswandel worden voor ons de poorten van 't hemelsch paradijs geopend, om overgelukkig te kunnen samenzijn met de Cherubijnen en alle hemelingen ten eeuwigen dage.

Glorie aan God in den hooge en vre- [illegible]

Aan U allen een zalig Kerstfeest!

GEVOELS- EN VERSTANDSGODSDIENST.

Zoovelen zijn er onder de twijfelzieke zielen tegenwoordig, die evenals Loti en Musset hun erfrecht zijn ontvlucht, den God hunner jeugd hebben verlaten en daarna jammeren en klagen over den verloren zielenvrede in rijm en onrijm

Hun kreten, hun zuchten, hun vloeken
En hun klagen, dat klinkt door den [nacht

(Adi Negri, *Noodlot.*)

.... zelfs evenals de kwade moordenaar op Calvarie, Christus lasteren

Wat baten oogen, tot u opgetogen?
Wat baten handen om uw knie ge- [prangd

Willem Kloos.

en daarna in hun wanhoop gedwongen zijn uit te roepen:

.... Ik viel uit een Rijk van licht van ['t Goede
In dit groot Duister, dat nu mijn licht zij
En waar ik eeuwig als verdoemde in [brand.

W. Kloos.

Bladzijden zou ik kunnen aanhalen van zoovelen „wier geloof bezweek, de twijfel triumpheerde" en wier leven door het scherpste zielleed werd verbitterd.

(Reyneke van Stauwe.)

Hoofdreden van dezen geestelijken ondergang is, dat zij God zochten langs den weg van *het gevoel*, zonder dat gevoel daarbij in dienst te doen treden van het *verstand*.

En dit is een vernedering, eene verlaging van den godsdienst: en niets is meer in staat het *levend* Christendom op te lossen en onmogelijk te maken. Immers de echte Godsdienst vordert verstand, wil, zelfverwinning, inspanning. Wel neemt de godsdienst het gemoed of het gevoel *in zijn dienst*, maar zelf is hij geen blind gevoel.

Zoo wáár het is, dat het gevoel in staat is de vlam, de geestdrift van den godsdienst hoog aan te wakkeren, zoo verkeerd is het den godsdienst enkel op het gevoel te bouwen. Te onzeker toch is de leiding van het gevoel.

Omdat ze geen rekening houden met *het verstand*, maar alleen met hun *gevoel*, landen zoo vele zwervers, twijfelaars, ontevredenen aan bij den valschen eeredienst van allerlei verborgenheden, van theosophie, van allerhande valsch mysticisme.

Alleen het verstand geeft het licht om waarheid van dwaling te onderscheiden, alleen het verstand wijst ons de juiste heerbaan, den koninklijken weg.... God is evenals elk wezen een nauwkeurig bepaald wezen, en dan alleen kunnen wij ons met liefde aan Hem toevertrouwen, wanneer Zijn bestaan, het feit, dat Hij werkelijk bestaat, door bewijsgronden van het verstand betoogd en gestaafd en Zijn wezen ons met vaststaande begrippen wat nader verduidelijkt zijn. Het verstand moet ons eerst vaste, zekeren kennis van God geven; dán eerst kan ons gevoel veilig op Hem rusten. Dáár alleen, waar de wereld Gods mét haren Godsdienst ontrukt en ontheven is aan al het gissen, vermoeden, veronderstellen en aan al het wenschen, begeeren, verwachten, alleen dáár, waar Gods wereld op een rotsgrond gebouwd werd, is zij ook in staat den mensch boven zichzelven te verheffen en hem in den golvendrang der levenstoestanden tegen verzinken te behoeden.

Hieraan nu voldoet ten volle de Christelijke godsdienst.

Daar vereenigen zich verstand en gevoel ten volle tot een waardige en ware vereering Gods.

Dr. G. A. van den Bergh van Eisinga, pred. der Ned. Herv. gem. te Santpoort, beschrijft het gevoel aldus, komt dus vrij wel met ons overeen: „Het gevoel is grillig, veranderlijk, individueel, afhankelijk van omstandigheden. Het kan de [illegible] de inhouden hebben; de ruwste natuurgodsdienst is het evenveel waard als de verdiepte christelijke; voor waardeering is het verstand noodig. Of het voorwerp van godsdienstige vereering waar is, kan het gevoel niet uitmaken, het is slechts de maatstaf van de kracht van het godsdienstig gevoel; de waarde hangt daarvan niet af. Waarom wordt nu in dezen tijd weer een sterker beroep op het gevoel gedaan en willen wij van het verstand zoo weinig weten? Het is als 't ware een wijkplaats, retraite om den veegen godsdienst te redden uit het vuur van de verstandelijke critiek. Dit is geen bewijs van kracht, er is veel gemakzucht in, liever de waarheid in het duister gevoel te laten verzinken, dan te trachten de waarheid te bereiken."

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Naast me ligt 'n boekje, 'n blauw gekaft boekje.

Tusschen die twee blauwe kafjes, 'n 100 tal pagina's vol keurige roetzwarte lettertjes, helaas gedrukt op uiterst sober, ja, ik zou haast zeggen, op doodgewoon krantenpapier.

Wat oogenschijnlijk den inhoud 'n minder waardig cachet geeft.

'n Potage à la tortue savoureert men immers niet in 'n geglazuurde roodaarden teil, evenmin als 'n Petit Bourgogne uit 'n smoezelig-beduimelden mok.

De tekst van dat boekje had heusch beter verdiend.

Dat 't in 't Papiamentsch geschreven is, doet heelemaal niets ter zake.

Van 't lezend Curaçaosch publiek is 90 % gewoon in den huiselijken kring steeds te converseeren, te commandeeren, te disputeeren, en nog 'n heeleboel andere „eeren" in dit zoo vloeiend, mij zoo sympathiek dialect, (als ik 't dan per se geen *taal* mag noemen) schoon ze Hollandsch kunnen parlevinken als Schaepman.

Of ik dat goedkeur?

Mag ik U zeer hoofsch opmerkzaam maken, dat zulks niet aan de orde is, heelemaal niet.

Maar heelemaal in de lijn van dit onder-de-streep-geschrijf, durf ik te constateeren als mijn rotsvaste overtuiging, dat als onze papiamenters, hoog en laag op den maatschappelijken ladder, dit boekje serieus zullen lezen en herlezen, en vooral 't gelezene in practijk brengen, ons volk binnenkort in 'n heel wat reiner atmosfeer zal ademen, zal bezitten die grootste van alle schatten, 'n *mens sana in corpore sano.*

Nu weet ik wel, dat dit soort van litteratuur, veelal gerekend wordt onder 't genre ennuyeux, men leest liever lichte kost, 'n novelletje, 'n romannetje, men wordt zoo noode er aan herinnerd, dat die magere Hein je ook eenmaal met ze'n zeis de eeuwigheid zal inmaaien, en dat nà 'n onhebbelijk leven, als van zoovelen onder ons, de entreé hierboven helaas 'n reuze-deceptie zal blijken te zijn.

En toch, als ge dit gulden boekje: — „*Honor i Birtud*", „Eer en Deugd" is de titel, — eenmaal begint te lezen, dan kunt ge er niet mee uitscheiden, zoo smakelijk-populair is 't geschreven.

De naam van den auteur ontbreekt.

Toch ken ik 'm, en heel goed ook, reeds sinds ze 'n kleutertijd, toen ie nog bolle rooie koonen had, die nu zijn getaand en gebruind en gelooid door jaren lang onvermoeid werk in stad en op buitenpost, onder zengende West-Indische tropenzon.

En juist zijn gestadig in contact zijn met onze gemengde bevolking in al haar nuances, heeft hem gegeven die ruimen blik, die gezonden kijk, op haar leven, op haar doen en laten, op haar deugden en fouten, heeft hem dan begrijpen 't eenig noodzakelijke wat haar bovenal ontbreekt om 'n waarachtig gelukkig, welvarend, godsdienstig volk te zijn: *Eer en Deugd, Honor i Birtud.*

Mij dunkt, op mijn manier 'n beetje te gaan babbelen naar aanleiding en rondom dit actueel boekje, kan misschien 'n ietsje goed doen, wat ik hoop uit geheel mijn hart, want om goed te doen, heel veel goed te doen op onze W. I. eilanden, hebben de auteur en ik, 't dierbaar moederland verlaten.

Begrijpt U dat niet?

Never mind, er zijn zooveel dingen, die u niet begrijpt.

***

Curaçao moge op economisch en financieel gebied steeds 'n hooger vlucht nemen, zoolang 't moraliteitspeil niet stijgt, is er van 'n op degelijke fundamenten gebaseerden vooruitgang geen sprake.

'n Immoreel volk kan niet prospereeren, 'n immoreel volk is onverbiddelijk beslist ten ondergang gedoemd.

En nu is mijn bewering toch heusch niet te boud, dat er heel wat Curaçaoënaars, en blank en zwart en gekleurd, in stad en buiten 'n leven leiden, dat den toets der zedelijkheid niet kan doorstaan.

Neen, ik generaliseer niet.

Weet drommels goed, dat er in onze kolonie ook 'n heeleboel brave zielen leven, als engelen zoo rein, te midden van al dit rottend bederf, dat heb ik trouwens in mijn vorige onder-destreep ook nog even aangestipt, maar daarom blijft 't niet minder treurig en waar, dat 't mij toch zoo dierbare Curaçao op moreel gebied pijnlijk laag staat.

En hoe kan 't ook anders.

't Schaamtegevoel is te loor, men beschouwt 't als de gewoonste zaak ter wereld, hier niet te noemen handelingen te doen, 'n beschaafd volk onwaardig.

Hij doet 't ook.

Zij heeft 't ook gedaan.

Dus!?!

En als 't nu alleen maar blackies waren, die pas 'n 60 tal jaren geëmancipeerd zijn, in die slavenjaren stelselmatig werden dom gehouden, en vaak gebruikt en misbruikt als redeloos vee, enfin dan kan ik 't me nog eenigzins indenken. Ze hebben pas 'n driekwart eeuw 'n steeds beknibbelde moeilijk verkregen beschaving achter zich.

Maar dat er ook blanken zijn, die zoo prat gaan op hun educatie, civilisatie en superioriteit, die de moderne eischen van de etiquette en bon ton en verwijfde lichaamscultuur tot in 't belachelijke doorvoeren, dat zulke geparfumeerde modepoppen 'n leven leiden, als 'n „*equus et mulus, quibus non est intellectus*", daar staat gewoon weg mijn verstand voor stil, daar kan ik gewoonweg niet bij.

En dat is, God betere 't, 't ras, „dat door traditie domineert".

Dat hun voorbeeld per se fataal werken moet, is zoo oer-logisch, dat zelf 't meest wanhopige philosophische warhoofd deez spiegelklare conclusie trekken zal.

Pende er reeds vroeger over, dat onze kleine luyden van de couleur, groote kinderen als 't nog zijn, alles trachten na te apen.

De schaduwzijde van dit vaak onschuldig gedoe, is dat ze die hebbelijkheid ook dikwerf doorvoeren à tort et a travers, en dat is fout.

Praat b. v. 's gemoedelijk met 'n zwartmensch van onze buitenposten, die, anders 'n goeie beste kerel, nu heelemaal de kluts kwijt is op moreel gebied, wat krijg je dan vaak te hooren: „maar die doet 't toch ook, en nog „heel veel erger, en die is nog wel „blank".

En zoo gaat 't buiten, en zoo gaat 't precies eender in de stad, en zoo langer zoo meer gaat de schaamte er uit, om bekend te staan als 'n viezeling.

Is 't niet waar, dat in onze buitendistricten, 't bezit van 'n mooi huisje en 'n loonend stukje land menigmaal 'n tè verleidelijk lokaas is voor menig nog onschuldige arme, zoodat ten lange laatste alle schaamtegevoel op zij wordt gezet, en ook zij de nauwelijks volwassene, valt ten offer van

En daarom, omdat ze zich uitsluitend door het *gevoel* lieten leiden, al steunt dit gevoel dan ook op *ideale voorstellingen* en *kunstgevoel*, kwamen zoovele zwervers nimmer in de veilige haven des geloofs. Bij hen gold aesthetische smaak als de éénige maatstaf voor de waarheid van den godsdienst. Zij hebben geluisterd naar de Pantheistische wartaal van Faust:

Und wenn du ganz *in dem Gefühle* selig bist,
Nenn es dann wie du willst... Nenn's Gott!
Ich habe keinen Namen
Dafür! *Gefühl ist alles*:
Name ist Schall und Rauch,
Umnebelnd Himmelsglut.

(En wanneer gij in *het gevoel* u zalig voelt... Noem het zooals ge wilt.... Noem het God! Ik heb er geen naam voor! *Gevoel is alles*; Naam is klank en rook, omnevelend hemelvuur.)

Dit is niets anders dan gedachten- en gevoels anarchie: „Zulk een godsdienst is in wezen maar nevel en rook en daarom juist verzet deze soort van godsdienst zich tegen elk helder begrip, tegen elk vaststaand leerstuk of dogma, tegen elke vastbepaalde wet en vooral tegen elke zichtbare kerkelijke organisatie en inrichting. Vandaar zijn valsche stelling, dat de echte godsdienst uiteraard elke bepaalde formuleering afwijst. De godsdienst — zeggen die betweters — is iets zóó innerlijks en geestelijks, dat hij ontwijd en vernietigd wordt, zoodra men hem in formulieren en vormen sluiten wil. Volgens hen is ware godsdienst, echt Christendom, onvereenigbaar met Kerk, belijdenis, wetten en dogmen. Dáár alleen, waar de volste vrijheid bestaat, innerlijke vrijheid van den „geloofsdwang en eeredienstdwang", is de geest des Heeren, de geest der vrijheid! Godsdienst zonder kerken, zonder belijdenis, zonder eeredienst, zonder dogmen, dat zijn de noodzakelijke vereischten, waaraan voldaan moet worden om het bestaande Christendom uit de wereld te helpen. Vooral dáárom moest de school ook godsdienstloos zijn..." (LUDWIG VON STEIN „*An der Wende des Jahrhunderts*").

Een bravourstuk van President Coolidge.

In de *„Revue de Paris,"* vertelt AUGUSTIN LEGER een en ander over den nieuwen president der Vereenigde Staten Coodlidge, die door den onverwachten dood van Harding plotseling tot de hoogste macht en waardigheid in de groote Amerikaansche republiek geroepen is. Het volgende is wel kenschetsend voor het karakter van den man, van wiens beslissend woord zooveel wel en wee, en niet alleen in zijn eigen land afhangt.

„In September 1919, vertelt Leger, ging de politie van Boston in staking, wijl men haar een salarisverhooging, welke zij eischte, niet wilde geven. De grootmeester der Amerikaansche vakvereenigingen, Samuel Gompers, koos partij voor de stakende politiemannen; beschuldigde hun chef, dat hij hen door slechte behandeling tot opstandigheid had gedwongen; eischte dat de chef zou worden afgezet en dat alle stakers in hun functies zouden gehandhaafd blijven. Toen het gepeupel hoorde, dat de politie in staking was, begon het de stad te plunderen. En onder bolschewistischen invloed dreigde een algemeene staking uit te breken in Boston, een stad van meer dan 370,000 zielen, een der hoofdsteden van Amerika, welker voorbeeld over het geheele land weerklank zou vinden.

Coolidge was op dat oogenblik gouverneur van Massachusetts. Hij behield zijn zelfbeheersching en mobiliseerde de burgerwacht welke, toen zij door de menigte werd aangevallen, van de vuurwapenen gebruik maakte. Door de kracht van machine-geweren en bajonetten werd de orde hersteld. De algemeene staking ging niet door. Aan Compers antwoordde Coolidge, dat zij, die met de handhaving der orde belast zijn, verantwoordelijkheid dragen; dat zij niet het recht hebben een syndicaat te vormen en dat in geen geval, wat dan ook te hunner verontschuldiging kon bijgebracht worden, dat zij de stad zonder verdediging aan misdadigers overgeleverd hadden. „Niemand heeft het recht, nooit en nergens ter wereld, om ten nadeele der openbare veiligheid in staking te gaan". En Coolidge weigerde absoluut de klachten der agenten te onderzoeken, vóór dezen hun dienst hervat zouden hebben.

De stakers onderwierpen zich. Orde, wet, Amerikanisme waren handgemeen geworden met de machten van wanorde, anarchie. bolschewisme en haat. En het Amerikanisme had de overwinning behaald, dank zij den energieken gouverneur van Massachusetts, die er niet voor terugdeinsde tot het bittere einde door te zetten.

De geheele pers der Unie bracht hulde aan Coolidge, die een nationale held geleek. Van dien dag af was zijn reputatie onder de ordelievende mannen der republikeinsche partij, onder de meest conservatieven dezer groep, gegrondvest. Uit de betrekkelijke verborgenheid der gemeentelijke en gewestelijke politiek hadden zijn krachtige daden hem in het volle licht der federale politiek gebracht: de republikeinsche conventie van Chicago stelde hem in Juni 1920 met overgroote meerderheid candidaat voor het vice-presidentschap der Vereenigde Staten."

De staatkundige beteekenis van den gulden.

Mr. R. I. C. Tetrode, directeur van de Nederl. Bank, heeft 4 November te Amsterdam een rede gehouden over de staatkundige beteekenis van den gulden.

Spr. wees er op, dat door het vernietigen van het fijn opgebouwde stelsel van de wettelijke gouden rekenmunt, als gevolg van den wereldoorlog, de gulden, die vroeger waardevast, d.w.z. gebaseerd was op den gouden standaard, thans op eigen beenen moet staan, omdat hij losgemaakt is van zijn goudbasis.

Was de gulden op z'n vóór-oorlogsche goudbasis gehouden, dan zou hij thans 2/3 van de vroegere koopkracht bezitten, dus maar 3 pCt. minder laag dan hij nu is.

Of met andere woorden, de doorsnedeprijs van thans, vergeleken met die van 1913, zou niet 160 pCt. zooals nu, doch 157 pCt. bedragen.

Dat wij voor een Nederl. goudgulden van 1913 nu slechts 2/3 in goederenwaarde kunnen koopen, komt doordat de waarde van het goud tegenover de goederen is gedaald. Het meerendeel der Staten heeft dit edel metaal uit het verkeer genomen en Europa heeft, zooveel het maar missen kon, gezonden naar den grooten crediteur, Noord-Amerika. Vóórdat deze weer genoodzaakt wordt een belangrijk gedeelte van dien goudvoorraad naar Europa terug te zenden, zal de economische toestand van de wereld zich totaal moeten wijzigen. Voorloopig bestaat daar weinig kans op.

Een terugbrengen van den gulden op zijn oude koopkracht zou thans noodlottig zijn, want de huidige ma-[illegible] kunstmatige proces buitengewoon worden verscherpt.

Het zoeken is thans naar een blijvende gelijkheid van de ruilwaarde der geldvordering op Nederl. guldens; dit is hetzelfde als het zoeken naar een blijvende waardevastheid van onzen gulden. De beide gevaren, welke deze waardevastheid bedreigen, zijn inflatie en deflatie.

De wisselkoersen spreken thans van een algemeene inflatie rondom ons en deze bedreigt ook de Nederl. gulden.

Gelukkig is de goudpositie van de Nederl. Bank buitengewoon krachtig (pl.m. 650 millioen aan goud en goudwissels), zoodat de Bank een geweldigen wal gevormd heeft, om vijand-inflatie te kunnen weerstaan.

De Ned. Bank heeft thans voor een milliard gulden aan bankbiljetten uitstaan; begin 1914 was dit slechts 350 millioen of ⅓ deel.

Spreker voegt hier aan toe, dat voor de behoeften van Nederland aan ruilmiddel, er veel te veel aan bankpapier van De Nederlandsche Bank uitstaat. En toch — het klinkt als een paradox — staat er niet te veel aan bankpapier uit, en veroorzaakt dus dit bedrag geen inflatie.

Er is n.l. *te veel* bankpapier voor den *Nederlandschen* omloop, maar niet voor den omloop, want een gedeelte van ons bankpapier is thans over de grenzen, voornamelijk wel in Duitschland, en vervult niet de rol van ruilmiddel.

Naar schatting bedraagt dit gedeelte, dat in Duitsch bezit is, niet minder dan ruim 300 millioen gulden.

Dat wil practisch zeggen, dat onze in Duitschland in omloop zijnde bankbiljetten, ten bedrage van 300 à 350 millioen gulden, gemeenlijk de tienvoudige waarde bezitten van *al* de in omloop zijnde Duitsche bankbiljetten.

De Ned. Bank kan haar wapen „goud" niet meer zóó hanteeren als vóór 1914, omdat in tegenstelling met vóór den oorlog, groote bedragen van hare bankbiljetten niet meer als ruilmiddel hier rondloopen, maar als beleggingsobject, of als ruilmiddel in het buitenland, dienst doen.

Het buitenland, dat thans nog veel Nederlandsch bankpapier als ruilmiddel gebruikt, doet dat uit wantrouwen tegenover het inlandsch bankpapier; zoodra het dit niet meer zal wantrouwen, worden Nederlandsche bankbiljetten in groote bedragen aangeboden ter omwisseling in buitenlandsche waarden.

De toestand, waarin Duitschland thans zich bevindt, de voortdurende waardevermindering van zijn anders solide obligaties, — omdat de marken, waarin zij luiden, voortdurend verminderen in waarde—, hebben gemaakt dat Nederlandsche schatkistbiljetten en Nederlandsche schatkistpromessen veel door hen en door andere buitenlanders, wier valuta slecht staat, worden gekocht.

Op deze wijze is het bedrag aan direct, (immers binnen luttele maanden), opeischbare vorderingen in buitenlandsche handen nog sterker aangezwollen en op onnatuurlijke, immers niet uit handelsverkeer voortkomende, manier.

Ook deze bedragen kunnen plotseling aan de Nederlandsche gemeenschap ter afbetaling aangeboden worden door het buitenland, en ook hier zal *De Nederlandsche Bank* beschermend voor de Nederlandsche valuta moeten optreden en haar goudschat in positie moeten houden.

Hieruit ziet men, welk een zware onweerswolk door oorlog en schijnvrede boven dien goudschat is samengetrokken.

Het ongestoorde goudverkeer, en de bijna overal geldende gouden standaard is verbroken, daarom kan de Nederlandsche Bank haar goudwapen niet evenals vroeger hanteeren.

Inmiddels heeft zij haar arsenaal van goud en goudvorderingen vele malen sterker gemaakt dan vroeger ooit het geval is geweest; nog in den laatste tijd is zij doorgegaan dit te versterken.

In tegenstelling met vroeger, toen de particulieren gevaarlijk waren ten aanzien van inflatie, dreigt nu gevaar van de zijde der overheid.

Deze toch vraagt zich niet steeds af, of de gelden die zij noodig heeft bij de gemeenschap wel voor de doeleinden aanwezig zijn.

Het zal gewenscht zijn eensdeels reeds nu in dergelijke toestanden wijziging te brengen, voor zooverre mogelijk door consolideering en gaat dat niet, dan door matiging in het tempo der uitgaven. *De Nederlandsche Bank* blijft bij voortduring bij onze Regeering hierop aandringen.

In elk geval zal *De Nederlandsche Bank*, als hoedster van den inhoud van de op Nederlandsche guldens luidende geldvordering, zich moeten beraden of zij alsdan wel zal mogen bijspringen of zij dan niet daarmede een geweldige schrede zou doen op het pad der inflatie, waarvan geen terugkeer mogelijk is, of zij dan niet een te geweldigen schok toebrengt aan de ruilwaarde van het Nederlandsche betaalmiddel, den gulden doet wankelen, die den Staat doet wankelen. Men zie slechts naar Duitschland.

Maar voorkomen is beter dan genezen.

Tot waarschuwing is nu nog tijd en het waarschuwen met woord en voorbeeld, dat oneconomische uitgaven m o e t e n worden nagelaten is de dure plicht van een ieder, die het wel meent met ons Vaderland.

INGEZONDEN.

Aruba, den 15n. Dec. 1923.

Geachte Heer Redacteur.

Iets nieuws onder de Arubiaansche zon hebben wij dezer dagen beleefd, n.l. eene *Openbare* Zitting van den Raad van Politie gehouden op den 6n dz. in de Raadzaal, waarbij ook eenig publiek tegenwoordig was.

Ik kan natuurlijk niet breedvoerig wezen. Omdat ik rekening moet houden met de ruimte mij dezen keer afgestaan in Uw geacht blad, bepaal ik mij tot de meest interessante en spannende momenten.

De Voorzitter opende de vergadering en deed mededeeling van de ingekomen stukken, o.m. een brief van den afgetreden Landraad, afscheid nemende van den Raad, welk schrijven de Voorzitter voorstelde te beantwoorden met een hulde-brief aan het adres van den afgetreden Landraad voor zijn vruchtbare medewerking in den Raad in 't belang van Aruba.

Hierbij sloot zich aan het lid KWATSZ, terwijl het lid EMAN opmerkte dat hem niet bekend is, wat de afgetreden landraad gedaan heeft voor den vooruitgang van Aruba.

Op de tegenwerping van de Voorzitter dat hij (het leid E.) zulks niet kan beoordeelen, daar hij toen nog geen deel van den Raad uitmaakte, antwoordde het lid E. dat hij hem juist hierom dan niet had moeten vragen.

Het lid E. mocht zich niet verheugen in de belangstelling van den Voorzitter met zijn intrede in den Raad, doch dit had hij en evenmin het Volk

---

ongebreidelde zinnenlust?

Is 't niet waar, dat als men hier weigert iemand om z'n liederlijk losbandig leven, 'n man van eer of van karakter te noemen, men U medelijdend belacht als 'n achterling, als 'n onnoozele hals?

Is 't niet waar, dat men 't hier als de gewoonste zaak van de wereld beschouwt, als 'n ongetrouwd, ja zelfs 'n getrouwd man, er 'n maintené op na houdt?

Is 't niet waar, dat er hier lui zijn, die zich gentleman durven noemen, en die op geen stukken na weten 't aantal, laat staan de namen van hun „unlawful offspring?"

Is 't niet waar, dat diezelfde personen in onze eerste kringen worden ontvangen, alsof er geen kou aan de lucht is?

Is 't niet waar, en tevens subliem, dat er vele brave moeders op onze buitenposten, veel liever jaar in jaar uit gebrek willen lijden, dan hun knappe dochters naar de stad te sturen om te dienen?

Is 't niet waar, dát als je op straat van die gore ziekbeenende typen ontmoet, met loerende ontstoken fretoogjes, aan wien je indertijd op een of andere dies ater bent voorgesteld, en je salueert 'm niet, ze je zulks nog kwalijk durven nemen?

Is 't niet waar, dat er overal door Willemstad dames, ja, ook blanke dames trippelen met rokjes als van 'n danseuse, en blousjes precies als 'n zijden baigneuse, die 't heusch elegant schijnen te vinden, zoo indecent, zoo transparant, zoo weinig mogelijk gekleed te zijn?

En is 't niet waar en zeer opmerkelijk, dat juist die dames, wier aangezicht 't aan 'n aesthetisch zuiver profiel hopeloos mankt, of in 't stadium verkeert van beauty-waning ondanks 'n heel bataljon cosmetiekjes, dat juist zij 't meest geprononceerd zijn in dit schaamteloos pervers vertoon?

Is 't niet waar, niet beschamend waar, en dit ten slotte, want 't walgt me, dat op Curaçao, la bête humaine hoogtij viert tot in 't fabelachtige?

Heb 'n tijdje geleden, op zoek naar de Zonstraat, loopen dwalen, door alle mogelijke en onmogelijke steegjes van onze zoo in-vieze Punda.

Weet U wat ik toen gedacht heb? Ze moesten die heele rommel voor den grond gooien, niet alleen uit sanitair, maar vooral ook uit moreel oogpunt.

Wat 'n zooitje, wat 'n Sódoma!

Kan de openbare gezondheidsdienst met zulk een voorstel niet 's bij den Kolonialen Raad komen aandragen, 't zou 'n zegen zijn voor Willemstad, voor heel Curaçao als die bacillenhaard van de smerigste ziekten met gasoline werd bespoten, en in vlammen zou opgaan.

Toe, Directeur van O. G. denk daar 's serieus over, 't is van heel wat intensiever belang, dan 't indertijd voorgestelde verdwijnen van die bewuste poort bij het gouvernementshuis, waar de Koloniale Raad toen zoo erg veel voor voelde.

Best mogelijk dat 't er dóór komt. geld en gasoline is er genoeg, 'n brandspuit hebben we ook al, en de tunnel kan nog wel 'n jaar of wat wachten; en daarenboven als er één categorie van personen is, die openlijk moeten getuigen in woord en daad voor verheffing van 't Curaçaoschen moraliteitspeil, dan is 't toch zeker 't 13 tal leden van onzen Kol. Raad.

* * *

Weet U, wat 'n lacune is in mijn litteraire opvoeding? Dat ze me nooit wegwijs gemaakt hebben, om 'n dragelijke beschouwing, of critiek of aanbeveling op 'n uitgekomen boek te leveren.

Met de beste bedoetingen steek ik steeds van wal, zal dien auteur nu eens zoo onbevooroordeeld op-of afkammen, jawel, morgen brengen, in no time neem ik 't bit tusschen de tanden.

Zoo is het me nu ook vergaan.

Toch heeft het misschien z'n goede zijde.

De lezers van mijn onder-de-streep, weten nu nog niets van de verborgen schatten voor levenswijsheid, die in dat blauw gekafte boekje bedolven liggen.

Dat moet, dunkt me, de nieuwsgierigheid ietwat prikkelen, en animeeren om er 's kennis mee te maken, en daar is het me toch maar om te doen.

Als de mark zou stijgen, zeg tot op de helft van haar vroegere waarde. dan zou 't mij 'n gewetensplicht zijn 'n herdruk van duizendtallen kosteloos te verspreiden, maar daar is vooreerst nog geen kans op.

Heb jaren geleden in jeugdigen overmoed, met breed theatrale geste een mijner Ditjes en Datjes geeindigd met „Ik wil gelezen worden.";

Daar lach ik nu zelf om, enfin de jeugd wordt veel vergeven, maar kon dit pittig gulden boekje spreken, dan zou 't met zijn luide sonore bravourstem als een Caruso langs de vier windstreken van Curaçao laten schallen: „Ik wil gelezen worden."

Geloof me. 't goed dat deez' uit 'n apostolisch hart geweldige pennenvrucht kan teweeg brengen aan ons land en ons volk, moet ge heusch niet onderschatten.

En nog wat.

'n Hollandsche vertaling er van, houd ik niet alleen oirbaar, maar van 't hoogste nut.

'n Weinig omgewerkt, hier wat bij, daar wat af, maar bovenal gehuld in 'n smakkelijke kleedij, zou hier van nog meer nut zijn, en in Holland ook zeker opgang maken.

En dan is mijn stille wensch er ook 'n artikeltje in te mogen lassen, om op mijn losweg pratende manier, ook iets te kunnen bijdragen tot veredeling tot omhoogstuwing in edele banen, van 't volk, dat mij zoo dierbaar is.

* * *

Over eenige dagen vieren wij Kerstfeest.

In de pieus-mystieke stilte van dien heiligen nacht, waarin alles vreede ademt, denk dan eens aan de mij uit hart gegrepen woorden van den grooten Veuillot:

L'homme n'est grand, qu' à genoux,

Dat is 't wat Curaçao vooral ontbreekt om tegelijk vooruit te gaan en oprecht gelukkig te zijn.

Zalig Kerstmis.

JAN PAUL.

San Willibrordo
Dec. 18 | 23.

verwacht van dezen Voorziiter, die tevens het plaatselijk bestuur vertegenwoordigt.

Het was immers reeds te voren bekend, dat het lid EMAN niet een Landraad zal zijn, die in het kielzog van den Gezaghebber zal varen, doch zich steeds voor den geest zal houden, dat hij een vertegenwoordiger van het volk dient te zijn in den geest van den door hem afgelegden eed.

Het lid KWARTSZ aan het woord gaf eene beschouwing ten beste over verschillende onderwerpen in verband met de ontwerp-begrooting inmiddels ter tafel gebracht, welk stuk den Leden een paar dagen tevoren ter bestudeering was gezonden. Het lid EMAN kon zich vereenigen met de beschouwingen van het lid KWARTSZ, doch merkte echter op, dat waar het lid Kwartsz sprak van de *lijdende* bevolking van Aruba om reden er slechts *één* geneeskundige is ter plaatse, hij voor zich niet kan constateeren, dat er hier *geleden* wordt wegens gebrek aan medische hulp, dat met het oog op den sanitairen toestand van Aruba, vrij van epidemische ziekten, zelfs van de soms heerschende scheurbuik, die dikwijls in hevige mate onder de arbeidersklasse voorkomt, hij van een dringende behoefte op het oogenblik naar een tweeden dokter niet kan getuigen, doch dat hij het voorstel van het lid K. voor een tweeden dokter toch wel ondersteunt en wenscht dat zoo spoedig mogelijk deze hulpkracht hierheen zal gezonden worden, omdat hij wèl weet, dat zulke een algemeene wensch is der bevolking en dat *nog één* dokter op Aruba volstrekt niet iets overbodigs is.

Bij de aflezing van de posten door den voorzitter vroeg en verkreeg het lid E. het woord om eene beschouwing te geven over de salarissen der ambtenaren.

Het E. lid zeide, dat blijkbaar door de huidige allerongunstigste omstandigheden voor het volk aanleiding bestaat om het salaris van den Gezaghebber als een buitensporige uitgave te beschouwen, doch dat hij hoopt dat door het ingrijpen van 't Gouvernement of door eene gunstige wending der omstandigheden dit droevig perpectief vervangen zal worden. Doch volgens zijn persoonlijk inzicht, mede van meerdere burgers, behoort een inkomen van fl 6.000 voor het hoofd van een eiland met ± 10 000 inwoners, met sociale aangelegenheden en een niet achterlijke Maatschappij niet minder te zijn.

De taak van den gezaghebber omvat diepgaande verantwoordelijkheid en deze betrekking moet uiteraard waargenomen worden door een financieel onafhandelijk man, die boven allen eenzijdigen invloed staat, een redelijk ontwikkeld man, uit den deftigen stand, die niet alleen als hoofd van Bestuurspersoneel, doch tevens der plaatselijke maatschappelijke samenleving voorbeeldig kan optreden.

Spreker beweerde, dat ten allen tijde, hetzij, met drukte of slapte in den handelstand, degelijke ambtenaren bij de administratie gewenscht zijn en dat deze tot nu toe niet meer dan redelijk bezoldigd worden. Mocht echter afvloeiing of vereenvoudiging mogelijk blijken, dan zou dit een gezonde bezuiniging zijn, echter vermindering der huidige traktementen beschouwt hij als niet verstandig; goedkoope ambtenaren komen per slot van rekening duur te staan.

Dezelfde spreker deed vervolgens het voorstel om de op den steiger aan den Oost en Westkant opengebroken loods opnieuw te beplanken en een plank te plaats, die voor het publiek tot zitplaats kan dienen, van welk gerief het volk beroofd is geworden door wegbreken van de bank, die daar vroeger bestond. Spreker gaf een reeks van redenen op, waarom het herstellen van de loods in zijn vroegeren toestand door de bevolking zoo zeer gewenscht wordt en zoo hoogst noodig is en wees op het nadeel dat het sloopen daarvan teweeg gebracht heeft aan scheepvaart en handel.

De Voorzitter, tevens gezaghebber, verklaarde zich tegen dit voorstel. Hij had dit vandalisme gepleegd omdat de menschen op die bank gaan zitten praten. Dit wil de gezaghebber niet, doch indien de menschen gewild hadden dat ze niet afgebroken werd, dan hadden zij zich bij hem kunnen vervoegen, zoodra zij zagen dat met het afbreken begonnen was. Hij is immers geen menschenvreter, zoo zeide de gezaghebber.

Op de vraag van het lid E. of hij dan nog genegen is om die plaats weer zooals vroeger in orde te brengen, zoo hij een verzoek rechtstreeks van de ingezetenen daartoe zou ontvangen, antwoordde de gezaghebber, dat hij niets geeft om verzoekschriften van de ingezetenen van Aruba.

Mijnheer de Redacteur, Mag in dezen tijd een gezaghebber in een officieele vergadering in tegenwoordigheid van het publiek in zulke beleedegende termen spreken?

Het lid E merkte op, dat de gezaghebber voor zich persoonlijk kan voelen voor zijn medeburgers zooals hij verkiest, doch dat ieder stuk hij hem ingediend door hem dient beschouwd te worden, als een officieel stuk.

Het lid K. stemde eveneens tegen het voorstel van het lid E. en zeide, dat indien de menschen op den steiger willen vertoeven, dat zij dan maar op hun beenen moeten blijven staan.

Dankend hoogachlend

Een opmerker van Aruba.

Berichten uit de Kolonie.

Degenen, die met 1 Januari a. s. zich op den „AMIGOE DI CURAÇAO" abonneeren en vooruit betalen, ontvangen allen de tot dien datum verschijnende nummers der Courant GRATIS.

Abonnementen worden aangenomen bij de Administratie St. Thomas-College, Otrabanda.

Hoog Bezoek.

Vorige week Donderdag vertoefde hier op zijn doorreis met het Spaansche SS. *Manuel Calvo* Z. D. H. Mgr. MARTIN RÜCKER SOTOMAYOR, Vicaris Apostolicus van Chilian in Chili, door Kardenaal Benlloch y Vivó onlangs bisschop gewijd.

Welkom.

Met de *Oranje Nassau* is Donderdag alhier aangekomen de ZeerEerw. Zuster MARIA THEODORA Alg. Overste van de Congregatie van de Zusters van Schijndel, die hier komt om visitatie te houden en zich op de hoogte te stellen van den werkkring en den toestand der Zusters harer Congregatie werkzaam op Santa Rosa.

Dr. Bennesch.

Der dagen komt Dr. BENNESCH via Porto Rico van zijn standplaats op Saba terug om weer zijn werk als gouvernementsgeneesheer op dit eiland te hervatten.

Doodgevallen.

Dinsdag werd een Engelschman, behoorende tot de bemanning van het SS. *Ormer* van de **C. P. M** aan boord van dat schip met gebroken ruggegraat gevonden. Niemand is van het ongeluk getuige geweest. 'S avonds ten 10 uur overleed hij in het Sanatorium. Hij zou juist deze week naar Engeland terugkeeren om zijn vrouw en kind weder te zien.

Onze scheepvaartbeweging in November.

Onze *zeilvaart* blijft praktisch stationair, verschilt althans niet veel van de vorige maanden. Toch blijft ze door bijzondere omstandigheden dat cijfer behouden. Men zal opgemerkt hebben dat het getal zeilschepen van *Aruba* binnenkomend reeds sedert eenigen tijd betrekkelijk hoog is. Dit vindt zijn reden hierin, dat deze tegenwoordig een loonende vracht hebben door voor de betonwerken, waarmede men op de *Isla* in verband met de uitbreiding aldaar bezig is, geregeld zand en kwartsteenen aan te voeren. Dit is natuurlijk maar van tijdelijken aard.

Het aantal *stoomschepen* was deze maand veel minder dan de vorige maand. In November bedroeg het niet meer dan 119 stoomschepen, zeker droeg daartoe bij het minder aantal reizen door de olietankschepen van de *Isla* naar Maracaibo gemaakt. In October waren dat 83 reizen, in November maar 51 reizen.

Kamer van Koophandel.

Eergisteren had de uitgeschreven verkiezing plaats van een lid voor de *Kamer van Koophandel en Nijverheid* in de vacature van den Heer J. H. Jonckheer, die voor zijn verkiezing bedankt had.

Het aantal geldig uitgebrachte stemmen bedroeg **63**.

Hiervan werden uitgebracht op:

den Heer	W. R. MENKMAN	**52**	st.
„ „	H. PERRET GENTIL	6	„
„ „	E. L. HENRIQUEZ	1	„
„ „	C. WINKEL G. AZN.	2	„
„ „	H. W. v. OCKENBURG	1	„
„ „	S. M. L. MADURO	1	„

Zoodat de volstrekte meerderheid van stemmen heeft verkregen de Heer W. R. MENKMAN en als lid van de *K. v. K. en N.* is verkozen.

De heer Menkman, directeur van de *K. W. I. M.* alhier, is thans met verlof in Holland en wordt in het begin van 1924 weer hier terug verwacht. Onze gelukwenschen.

Cur. Petrol. Mij.

Deze week is door de C. P. M. aangekocht de plantage *Koningsplein*.

Deze plantage ligt in Oostelijke richting aan de overzijde van het Schottegat en juist tegenover het schiereiland *Asiento* (de z.g. *Isla*.) Tusschen *Asiento* en *Koningsplein* liggen nog de plantages *Rooi Canarie* en *Groot Kwartier*.

Wat voor de C. P. M. de plantage *Koningsplein* tot een belangrijk bezit maakt, is zeker wel het groote eiland, (het *Schapeneiland*) dat er toe behoort, gelegen in het *Schottegat* op niet te grooten afstand van de *Isla* en *Negropont*. In verband met de komende groote uitbreiding van de *Isla*, ligt het vermoeden wellicht voor de hand, dat ook dit eiland (evenals *Negropont*) in de toekomst voor den bouw van woningen voor de employé's zal bestemd worden. Op *Koningsplein* is bovendien een waterreservoir met pompinrichting aan de aanlegplaats, die dienst deed voor het watertransport per pontje naar de stad.

De vorige eigenaar van deze plantage was de Heer JOJO MAAL.

Verwond.

Zaterdagavond half elf werd onder politiegeleide in het St. Elisabeth's Gasthuis binnengebracht een jonge man, die kort te voren in een der beruchte achterbuurten van de Punda ernstig verwond was. Hij steeg een trap op naar een bovenverdieping om daar een danspartij te gaan bijwonen, toen een vrouw van verdachte zeden hem op den trap achterop kwam en hem plotseling met een *scheermes* een diepe wond over den voet, van den enkel tot den hiel toebracht. Niet eens voorloopig verbonden, en geheel uitgeput en bijna buiten bewustzijn wegens het schrikkelijk bloedverlies werd hij binnengebracht, terwijl een breed bloedspoor achter hem aan volgde. Hier werd door Dr. GAERSTE de wonde onderzocht en verbonden.

Wat de aanleiding tot die verwonding is geweest of wat daaraan tusschen die twee personen te voren is voorafgegaan, weten wij niet en zal de justitie te onderzoeken hebben.

Regen.

Ook Zaterdag en Zondag zijn we weer met regen begunstigd. In de stad was het nagenoeg den geheelen Zondag buiïg weer, zonder zware regens, terwijl zooals wij vernamen, in de buitendistricten zoowel ten Westen als ten Oosten der stad herhaalde harde buien neerplasten. Ook gisteren middag en van morgen hadden we een paar flinke regenbuien, die echter niet lang aanhielden.

Neerlandia.

Naar wij vernemen zal in het begin van Januari de goulet *Neerlandia*, daartoe door het Gouvernement van de eigenaars CRAANE van Bonaire gecharterd, een reis naar de Bovenwindsche Eilanden maken.

Het toeristenschip.

Van de firma S. E. L. MADURO & SONS ontvingen wij eenige interessante geïllustreerde brochuurtjes, vaarplan, reisgids, enz. van de *Express of Britain*, de groote Amerikaansche Touristenboot van de *Canadian Pacific*, die twee rondreizen zal maken door de West-Indiën. De eerste maal vertrekt de boot van New York op 22 Januari a.s. en bezoekt vervolgens Havana (Cuba), Kingston (Jamaica) Colon (Panama-kanaal), Cartagena (Colombia), Curaçao op 5 Februari, La Guayra (Venezuela), Port of Spain (Trinidad), Barbados, Fort de France en St. Pierre (Martinique) St. Thomas, San Guan (Porto Rico) Nassau (Bahama Eil.), Bermuda en New York 20 Febr. op de tweede reis vertrek van New York op 23 Februari langs dezelfde havens. Aankomst op Curaçao 10 Maart. Terugkomst op New York 23 Maart.

Hier is onze haven zal de boot telkens gedurende 10 uur vertoeven.

De *Empress of Britain* heeft 22.100 ton waterverplaatsing en 15.857 R. T. inhoud. Het schip is 550 voet lang en 66 voet breed, heeft 4 dekken enz.

Kabinets-Crisis.

De Hollandsche bladen deelen het bericht mede, dat MR. KOOLEN *niet* geslaagd is in de vorming van een nieuw Ministerie en derhalve voor die opdracht bedankt heeft.

H. M. heeft daarop aan JHR. BEELAERTS VAN BLOKLAND opdracht gegeven een extra-parlementair kabinet te vormen.

Ontvangen.

— Van den heer ENRIQUE KEYZER — *La Competencia* een wandkalender voor 1924.

— Van den Heer C. S. GORSIRA JPEzn. agent van *La Veloce* een mooie scheurkalender, reclame voor deze Stoomvaart My.

— Van de firma S. E. L. MADURO & SONS een maandkalender, reclame voor de *West India Oil Co*, te New York, id. van de *Maduro's Bank*.

Van den Heer J. E. MAURICIO een reclameplaat voor *B. & C.* Cognac van BASTON & GUESTIER te BORDEAUX.

— Van de Heeren J. & D. JESURUN alhier een kalender als reclame voor *Jacob & Co's. Biscuits*, waarvan die Heeren de agenten zijn.

— van de Heeren: DE CASTRO HERMANOS (*La Dalia*) een wandkalender.

— Van het agentschap van de K. W. I. M. alhier nieuwe tijdtafels voor de booten van de Colon-lijn en van de Surinama-lijn.

— Van de *Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid* een scheurkalender van 1924.

Wintervacantie in de Tropen.

De Kon. West-Indische Maildienst heeft voor haar passagiers landuitstapjes georganiseerd, in verband met pleiziervaarten van uit Amsterdam naar Barbados, Trinidad, Venezuela, Curaçao, Columbia, Panamakanaal en Costa Rica. Nadere bijzonderheden vindt men vermeldt in het 17 Nov. Nr. van „Holland Express."

(*Kol. Wkbl.)*

Curaçaosche Scheepvaartmaatschappijen.

In de Hollandsche vakbladen van scheepsofficieren lezen wij een en ander over de bemanning der schepen der Curaçaosche Petroleummaatschappij. Op de schepen varen bijna uitsluitend Engelsche officieren, het zonder vrijstelling van de wettelijke bepalingen mogelijk is, omdat zij met Curaçaosche zeebrieven varen en dus de Schipperswet niet van toepassing is. De directie schijnt te vreezen, dat er niet voldoende Nederlandsch personeel beschikbaar zal zijn, en acht het niet mogelijk tegelijkertijd Engelsche en Nederlandsche officieren te laten dienst doen.

De Voortstuwer, het orgaan der scheepswerktuigkundigen (machinisten) voegt hieraan toe, dat de directie ook aanvoerde, dat de Hollandsche scheepsofficieren zooveel lastiger zijn dan de Engelsche. en is zelf van meening, dat het de bedoeling is om de dienstvoorwaarden zoo miniem mogelijk te stellen en bij voorbaat klachten te elimineeren.

Geven deze schepen ook een afzetgebied voor de leerlingen der Curaçaosche zeevaartkundige cursussen?

(*Kol. Wkbld.*)

MUZIEKUITVOERING

Programma

Zondagavond om 7.30 uur BRIONPLEIN.

1. Eindzug der Gladiatoren — Marsch — J. Fučik
2. Gyptis — Ouverture — J. July
3. Valse Enchantée — R. Berger
4. Neerlandia — Fantaisie (1e uit.) — E. Wesly
5. Paraphrase op het Kerstlied „Stille Nacht, Heilige Nacht" — R. Boskaljon
6. Fantaisie Varieé sur Malboroug pour Saxophone Alto — L. Langlois
7. a: Sara — Danza — A. Mislan; b: Au Murmure de la source — Valse — A. B. Rousseau
8. Indianola — Foxtrot — S. H. & D. Onivas

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Nov. 1923 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat

	STOOMSCHEPEN.			ZEILSCHEPEN.		
	Aantal	Inhoud in M³. Bruto	Inhoud in M³. Netto	Aantal	Inhoud in M³. Bruto	Inhoud in M³. Netto
Maand Nov. 1923	119	710.384	405.580	107	27.628	25.115
Vorige maanden	1248	6.049.058	3.429.083	1051	242.566	218.954
Totaal	1367	6.759.442	3.834.663	1158	270.194	244.069

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en de visscherij.

Zeilvaart

gedurende de maand Nov. 1923.

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	19	Aruba	13
Barbados	3	Barbados	1
Bonaire	41	Bonaire	42
Guanta	1	Bov. Eilanden	1
La Guaira	3	Guadaloupe	1
La Vela de Coro	11	Jacmel	3
Maracaibo	6	Kingston	1
Martinique	1	Pto Cabello	8
Mayaguez	2	La Guaira	4
Pto. Cabello	7	La Vela de Coro	14
Rio Hacha	2	Maracaibo	6
Samana	1	Mayaguez	1
Sanchez	1	Pto Limon	1
San Juan (P. R.)	1	Pto Plata	1
Santiago de C	1	Rio Hacha	7
St. Thomas	1	Samana	1
Sto. Domingo	1	Sta Martha	2
Tucacas	1	Santiago de C	1
Zee	4	Sto Domingo	2
		Tampa	1
Totaal	107	Totaal	111

Officieele berichten.

Aan Mej. A. Scholtens, onderwijzeres 2e klasse aan de Wilhelminaschool is tot verder herstel van gezondheid 8 dagen verlofsverlenging verleend, en is de werkzaamstelling van Mej. C. M. Perret Gentil aan die school gehandhaafd.

De Heer A. J. C. Henriquez is tijdelijk aangesteld tot opzichter bij het Departement van Openbare Werken alhier.

Voetbalwedstrijd.

Morgen om 4.15 n. m. zal er op Mundo Nobo een vriendschappelijke match plaats hebben, tusschen het eerste Engelsch (van Newport) Elftal en Jong Holland I.

Oorlog in de Olie.

De correspondent van de *Echo de Paris* te Dusseldorff seint 13 Nov. aan zijn blad, dat Hugo Stinnes plannen in het werk stelt de tegenstanders van de *Standard Oil Company* bijeen te brengen, ten einde deze organisatie het hoofd te kunnen bieden. Hij heeft in verband hiermede zijn zoon naar Chicago gezonden, ten einde een maatschappij op te richten met een kapitaal van 5,000,000 pond sterling onder den naam van *Hugo Peaback Mining Co."*

Henry Ford en Sinclair zouden Stinnes in zijn plannen steunen. Het kapitaal der onderneming zou van Hollandsche (?) origine zijn, doch de correspondent van de *Echo de Paris*, voegt er aan toe, dat dit een zuivere camouflage van Stinnes is, daar Stinnes absoluut heer en meester is in het consortium.

Verder deelt de correspondent mede, dat de nieuwe maatschappij den steun der *Koninklijke Petroleum Mij*, zou hebben tegen de *Standard Oil Cy*

Politieke film.

XXXVII.

Italië.

Mussolini zit vast in het zadel en is zich van zijn werkelijke opperheerschappij ook ter dege bewust. Dat hebben de feestelijkheden nog opnieuw bewezen, die te Rome en door het geheele land hebben plaats gehad naar aanleiding van den verjaardag van den triumpftocht der zwarthemden naar de hoofdstad en de bezetting van het Kapitool.

Mussolini zelf, de „goede Benito" heeft op de voornaamste plaatsen de festiviteiten opgeluisterd door zijn illustre tegenwoordigheid. Te Milaan en te Turijn wist hij de menigte in geestdrift te doen ontvlammen door een rethorische opsomming van de werkzaamheden der fascistische regeering, dit jaar ontplooid en van de plannen welke in de toekomst zullen worden ontvouwd.

Eigenaardig en opvallend was de wijze van feestviering, die overal met een H. Mis begon, meestal opgedragen op een open plein of in een stadspark; het altaar omringd door Italiaansche vlaggen en banieren der fascisten.

Treffend ook hoe in de gehouden redevoeringen telkens het nauwe verband werd gelegd en aangestipt, dat er bestaat tusschen het Italiaansch fascisme en den godsdienst.

„De staat", aldus de groote leider, „eischt een sociale herschepping, die der geestelijke waarden van ons volk.

Vreemde stroomingen hebben hierin verval gebracht; daarom is het noodzakelijk, huisgezin en godsdienst, die in historische uren de fundamenten der samenleving waren, in eere te herstellen. De fascistische regeering behoefde van den godsdienst geen wapen te maken; zij heeft den godsdienst verheven, die voortkomt en leeft in het diepst der harten van het Italiaansche volk en een voorvaderlijk bezit is onzer natie, welke juist aan den godsdienst zijn geestelijke en politieke ontwikkeling dankt. Daardoor heeft het fascisme slechts een historische daad verricht, een handeling van piëteit en dankbaarheid. De regeering plaatste in de scholen de vaderlandsche driekleur, maar voerde tevens het godsdienstonderricht in, terwijl ze de kruisbeelden in de scholen weer aanbracht.

Te Rome droeg Mgr. Quattrini, kanunnik van St. Jan van Lateranen en oud-kapelaan der Marine, op de Piazza di Siena een plechtige H. Mis op voor de gevallen fascisten, welke werd bijgewoond door alle overheden, ministers, regeeringpersonen, legerhoofden en duizenden te Rome aanwezige fascisten. Na de plechtigheid hield Mgr. een lang toegejuichte rede naar aanleiding van het Zondagsevangelie, waarin de opstanding van de gestorven dochter des hoofdmans verhaald werd. Aldus, zoo schetste de gewijde redenaar, belooft ook Italië op te zullen staan uit den slaap, waarin de heerschappij der demagogie het gewiegd had en door de kracht van den godsdienst en onder energieke staatsleiding een schoone toekomst te gemoet te gaan.

Mussolini's aureool blinkt nog in fellen zonneglans.

De Duitsche ex-Kroonprins

Ex-kroonprins Wilhelm heeft zijn ballingsoord Wieringen verlaten. Vijf jaar lang heeft de man van Verdun, die op het Westfront zijn titanenstrijd uitvocht, daar geleefd in alle eenzaamheid, in jovialen omgang met de bewoners, vriendelijk voor gasten en bezoekers, afwisselend hoefsmid en „Erinnerungen"-schrijver. In 1918 had hij de gastvrijheid der Nederlandsche Regeering gevraagd, die hem niet werd geweigerd; alleen wees Den Haag hem een bepaalde strook gronds aan tot verblijf onder een zekere controle, daar hij een staatsgevaarlijke gast kon zijn. Tegenover de buitenwereld nam Holland nimmer eenige verantwoordelijkheid op zich; zelfs stond het den kroonprins vrij, wanneer het hem goed dacht, Nederland te verlaten; alleen begreep hij wel, dat terugkeer naar het veilig gebied voor hem dan onmogelijk zoude zijn.

De gebeurtenissen in Duitschland en de vaak nog zoo fel-oplaaiende haatpolitiek van Frankrijk in het bijzonder zullen Wilhelm wel genoopt hebben zijn Zuiderzee-eiland te blijven prefereeren boven een onzeker lot ergens in de „liebe Heimat"; ook van de Duitsche regeering is meermalen een minder gunstig advies afgekomen bij het polsen hoe de kansen stonden. In den laatsten tijd bleek Stresemann minder bezwaar tegen den terugkeer te koesteren mits de ex-kroonprins beloofde, als burger op zijn landgoed Oehls (in Silezië) te gaan wonen, zich van alle politieke strevingen te onthouden en zich te blijven herinneren dat hij reeds afstand van kroon en schepter heeft gedaan.

Voorzien van een geldigen pas vertrok de Wieringer balling half November over de Hollandsche grenzen naar vrouw en kinderen om wederom het huiselijk familieleven te genieten, waarvan hij 5 jaar lang verstoken is geweest.

Het protest der geallieërden te Den Haag kwam te laat en werd door Karnebeek heel hoffelijk aanvaard om er kennis van te nemen. Daags daarna retourneerde de Hollandsche minister de beleefdheid, erop wijzende dat niets in de internationale rechtswereld hem had kunnen overtuigen dat hij zijn boekje was te buiten gegaan. Nederland ging vrij uit de kroonprinsquaestie, doch denzelfden dag vertrok Mr. Kan uit Den Haag naar Doorn om den ex-keizer te adviseeren maar geen reisplannen te vormen op voorbeeld van zijn zoon daar ten opzichte van hem de zaken anders stonden.

De Fransche regeering wenscht een krachtig optreden tegenover Duitschland en is vastbesloten de uitlevering te eischen van dezen "oorlogsmisdadiger", zooals de kroonprins met name is genoemd in het artikel van het Versaillesverdrag, dat uitlevering van dergelijke personen toestaat. Of België, Japan en Engeland de heetgebakerde Marianne hierin zullen steunen, staat nog te bezien.

Reeds is de koppige houding van Frankrijk weer opnieuw oorzaak geweest, dat Amerika zich verder van het Europeesche terrein verwijderd houdt.

Er van overtuigd, dat slechts de gespekte beurs van Uncle Sam redding kan brengen in den financieëlen en economischen chaos der oude wereld, hadden vooral Engeland en Italië er zich voorgespannen het idee-Hughes, dat voorstelling der Duitsche betalingscapaciteit beoogde, te ondersteunen en te propageeren. Frankrijk, dat in de Commissie van Herstel (4 leden) over 2 stemmen beschikte, de eigene en die van den vazal België, en daarenboven in den Franschen voorzitter den hefboom in handen had, sputterde flink tegen. Ten stotte moest het zwichten voor een eventueel odium der publieke opinie en de dreigende schuldopvordering van over den Oceaan. Een afzonderlijke commissie van experts ... strekkende volmachten tot onderzoek; ook Duitschland had zich bereid verklaard alle inlichtingen te willen verschaffen. Weer bleek Poincaré de groote rem. De commissie mocht de Duitsche schuld niet lager aanslaan dan 84 miljard Hollandsche guldens, verder niet raken aan het verstarde Versailles-verdrag en bovendien de Commissie van Herstel niet kortwieken.

Voor deze bindende en belemmerende voorwaarden bedankte Washington, nadat aan den Franschen gezant was te kennen gegeven, dat de mislukking der conferentie op rekening zijner regeering kwam. De dollar zal dus geen rol komen spelen in het werk van den wederopbouw.

* * *

De tegenstelling der politiek van Baldwin, die tot bestrijding der werkeloosheid in Engeland tot protectie zijn toevlucht wilde nemen, en die der liberalen (Asquith, Lloyd George), voor wie vrijhandel het hoogste ideaal blijft, heeft een parlements-ontbinding en nieuwe verkiezingen ten gevolge gehad; de volgende week komen we hier uitvoeriger op terug.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den **2 Januari 1922** af tot en met **30 Juni 1922**, onder **No. 7915 C** tot en met **No. 6805 D.** zal plaats hebben op Donderdag den 27 December a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 22 December 1923.

De Voorzitter
16 H. J. COHEN-HENRIQUEZ